

TALLINNA LINNAVALITSUS

Hr Hanno Matto
Tallinna Linnavolikogu
Vana-Viru 12
15080 TALLINN

Teie: 24.03.2017 nr F1-11.3/235 - 1

Meie: *AL*, 04.2017 nr LV-1/905

Vastus arupärimisele

Lugupeetud härra Matto

Täna Teid 24.03.2017 esitatud arupärimise eest, milles esitate küsimusi jäätmeveokorralduse kohta Tallinna linnas.

Alljärgnevalt vastan Teie poolt esitatud küsimustele:

- 1. Mitmed erinevad meediaväljaanded, sh Eesti Ekspress ja Äripäev on kirjeldanud tänast olukorda, kus Arvo Sarapuu istub justkui kahel toolil. Ühelt poolt on ta varjatud kujul (oma sugulaste kaudu) seotud prügifirma BWM OÜ-ga ja samal ajal on ta jäätmekorralduse eest vastutav abilinnapea. Kas siin ei ole tegu huvide konfliktiga?*

Abilinnapea Arvo Sarapuu on kinnitanud, sh avalikult, et tal puudub seos Baltic Waste Management OÜ-ga.

- 2. Mida teie samas positsioonis teeksite? Kuidas lahendaksite huvide konflikti kui oleksite ise abilinnapea Arvo Sarapuu olukorras?*

Palun Teid edaspidi esitada konkreetseid küsimusi.

- 3. Ragn-Selli juht Rain Vääna väidab 22.03.17 Delfis avaldatud intervjuus, et ilma Tallinna Jäätme keskuse kui vahendajata oleks Tallinna prügiveo hind linnaelanikele soodsam. Milleks Tallinna maksumaksjale selline kasumit teeniv ja lisakulusid tekitav vahendusfirma?*

Senine praktika on näidanud, et olukord on vastupidine ja Tallinna Jäätme keskuse poolt pakutav hind on soodsam. Seega ei vasta Rain Vääna väited tõe le. Peale Tallinna linn poolt korraldatud jäätmeveo rakendamist Tallinna Jäätme keskuse kaudu on hinnad muutunud kohati kuni poole odavamaks.

Seaduse järgi on jäätmeveo korraldamine kohaliku omavalitsuse kohustus. Rahuldavaks ei saa pidada olukorda, kus omavalitsustel on oma kohustuse täitmiseks vaid üks võimalus – anda korraldamine üle hoopis eraettevõtetele. Linna poolt vaadatuna on seni vahendajateks olnud hoopis jäätmeveoettevõtted.

4. *BWM OÜ näol on tegemist n.ö riulifirmaga, mida kohandati spetsiaalselt selleks, et hakata soodsatel tingimustel Tallinna linnas prügiveo hangetel osalema. Korralikku autoparki ega kogemusi jäätmekäitluse vallas sellel firmal ei ole. Kas peate seda aktsepteeritavaks, et selline firma teenindab Eesti suurimat prügitootvat omavalitsust?*

Linn on asunud jäätmeveol rakendama nn Põhjamaade mudelit, mis on mujal Euroopas laialdaselt kasutusel ning andnud häid tulemusi. Kui seni toimunud süsteemi järgi anti konkursi tulemusel piirkonniti ainuõigus ühele ettevõttele, siis nüüd on teenus jagatud kolmeks osaks. Linn leiab hangete tulemusel käitluskoha ja jäätmevedaja ning klienditeeninduse ja elanike või ühistutega arveldamisega tegeleb Tallinna Jäätmekeskus, mis on jäätmeveoteenuse osutamiseks loodud keskne asutus.

Üheks süsteemi muutmise põhjuseks on soodustada konkurentsi tekkimist jäätmete veoturul. Võib öelda, et see on ka õnnestunud. Tallinna linna poolt korraldatud hangetel on teinud pakkumusi mitmed uued ettevõtted. Näiteks sisenes Põhja-Tallinna hangete kaudu Tallinna turule Osühing Ekovir.

Kui varasemalt on Tallinnas konkureerivaid jäätmevedajaid olnud kuni viisteist, siis enne Põhjamaade mudeli rakendamist oli turule alles jäänud kaks peamist ettevõtet. Kaks suurt ettevõtet olid kokku ostnud väiksemad ning loomulikult ei meeldinud neile Tallinna uus süsteem, mis soodustas uuesti konkurentsi tihenemist.

Tallinna linna poolt korraldatud jäätmeveo hangetel on seatud pakkujatele kvalifitseerimise tingimused, mis peavad tagama, et pakkujate majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus oleksid piisavad. Näiteks Nõmme jäätmeveopiirkonnas pidid pakkujad ette näitama, et neil on olemas sõlmitava hankelepingu täitmise tagamiseks vajalikud rahalised vahendid summas vähemalt 25 000 eurot, majandustegevuse netokäive vähemalt 200 000 eurot, kutsealane vastutuskindlustus summas vähemalt 50 000 eurot, viimase kolme aasta jooksul on täidetud vähemalt kaks veoteenuse ja/või jäätmete käitlusteenuse osutamise lepingut maksumusega igaüks vähemalt 50 000 eurot käibemaksuta ning et pakkuja omandis on või on sõlmitud eel-leping vähemalt kahe nõuetekohase jäätmeveoki omandamiseks.

Ühispakkujad Baltic Waste Management OÜ ja Osühinguga Tapa Autobussipark vastasid seatud kvalifitseerimise tingimustele.

5. *BWM OÜ veab Nõmmel prügi ilma jäätmekäitluse loata. On kindlaks tehtud, et loa korrektne vormistamine jäi selle taha, et ettevõtte ei olnud suuteline esitama vajalikke dokumente. Kuna tegemist on riulifirmaga, siis on see ju ootuspärane. Milliseid samme olete te tegevlinnapeana ette võtnud või kavatsete ette võtta, et algatada sisemenetlus Tallinna prügiveo korraldava ettevõtte suhtes, kellel puudub sellel alal tegutsemiseks vajalik luba?*

Jäätmeloa menetleja on riigi Keskkonnaamet ning see väljastatakse ettevõttele vaid juhul, kui kohalik omavalitsus on sõlminud ettevõttega riigihanke tulemusel korraldatud jäätmeveo lepingu. Kuna jäätmeloa taotluse menetlustähtaeg on 3 kuud, siis jäetakse lepingu sõlmimise ja jõustumise vahele alati vähemalt kolm kuud aega. Nii tehti seda ka Nõmme osas. Baltic Waste Management OÜ esitas loataotluse 2016. aasta novembris, kuid ettevõttepoolsete selgituste viibimise tõttu võeti taotlus menetlusse alles veebruaris.

Keskkonnainspeksioon on teatanud, et alustas ettevõttepoolse rikkumise osas väärteomenetlust. Kui riigi poolt on menetlust juba alustatud, siis ei algata linn teist samasisulist menetlust.

6. *Loa puudumine on spetsialistide hinnangul väga suur rikkumine. Igale teisele eraettevõttele oleks tõenäoliselt päevapealt keeld peale pandud, aga abilinnapea Sarapuuga varjatult seotud firmale paistab kehtivat erikohtlemine. Kuidas Te seda kommenteerite? Kas Tallinna linnale teenust osutavad firmad peavad vastama kõigile seaduste ja linna õigusaktide tingimustele või mitte? Millest on tingitud erikohtlemine abilinnapeaga seotud prügiveo firma osas?*

Rikkumist menetleb Keskkonnainspeksioon, kelle ülesandeks on ka vajadusel keelde kohaldada. Linna poolt vaadates on tegemist ettevõttepoolse lepingu rikkumisega. Hetkel on tekkinud

olukord, kus luba veel väljastatud ei ole, kuid Nõmme linnaosas ei ole võimalik ka jäätmeid vedamata jätta.

7. *Millised ametkonnad vastutavad selle eest, et vaatamata jäätmekäitluse loa puudumisele veab BWM OÜ praegusel hetkel nõmmelaste prügi? Kes konkreetset ametnikest selle eest vastutab? Kas ja kuidas vastavad ametnikud selle eest vastutusele võetakse?*

Baltic Waste Management OÜ ja Tallinna Jäätme keskuse vahelise töövõtulepingu kohaselt kohustub ettevõtte pärast hankelepingu sõlmimist taotlema korraldatud jäätmeveoks vastavat luba ning väljastatud jäätmeluba peab kehtima kogu teenuse osutamise perioodi jooksul. Seega on tegemist on ettevõttepoolse rikkumisega.

8. *Tallinna elanikelt on seoses uue jäätmeveo korraldusega tulnud palju kaebusi, seda eriti Lasnamäelt ja Nõmmelt. Milliseid järeldusi on linnavalitsus teinud nende kaebuste põhjal ja kuidas planeeritakse tekkinud olukorda lahendada?*

Tallinna linnale on tulnud kaebusi nii enne kui ka pärast korraldatud jäätmeveo rakendamist. Esitatud kaebused vaadatakse läbi ja leitakse lahendus.

9. *Kas BWM OÜ saab Teie arvates Tallinna prügiveoga tekkinud probleemidega hakkama?*

Baltic Waste Management OÜ on üheks linna lepingupartneriks ning ei lahenda Tallinna jäätmeveoprobleeme. Ettevõtte kohustus on sõlmitud lepinguid täita.

10. *Delfi Ärileht kirjutab, et OÜ BWM-l on prügiveo autod, kuid need peaksid kuuluma muuseumisse. Need ei vasta hanke nõuetele ja on tihti katki ja sellest tulenevalt on tekkinud nende suutmatus kvaliteetset teenust osutada. Iga päev vabandavad nad klientide ees, et neil ei ole kas autot või autojuhti. Eksisteerib nõue, et prügiautodel peavad peal olema Tallinna linna kleepsud, aga BWM autodel neid ei ole. Kas oskate vastata, miks ei ole BWM OÜ autodel Tallinna linna prügiveo korraldaja märgistust?*

Kahele Baltic Waste Management OÜ veokile on paigaldatud Tallinna Jäätme keskuse logo. Tallinna Jäätme keskus nõuab lepingupartnerilt logo paigaldamist ka teistele veokitele.

11. *Teada ei ole ka autode tegelik omanik. Kas Teile on teada, kes on BWM OÜ all sõitvate prügiautode omanik? St. kellele Tallinna elanikud prügiveo eest tegelikult maksavad?*

Tallinna linnale on oluline, et lepingupartneril oleksid olemas veokid ning õigus neid kasutada. Ettevõttel ei ole kohustust teatada linnale veokite omanikku.

12. *Ärilehe sõnul anti ühes piirkonnas ettevõttele disklahv, sest tal ei olnud hanke väljakuulutamise ajal kuuest autost kaks ettevõtte nimele registreeritud. BWM-il aga ei olnud ühtegi autot ja nemad said hankemenetluses edasi. Kas Teie tegevlinnapeana kiidate heaks selliseid topeltstandardeid hangete menetluses? Kuidas kavatsete tekkinud olukorra lahendada ja tagada ausad konkurentsivõimalused kõikidele võimalikele teenusepakkujatele?*

Riigihankemenetlus on formaalne menetlus. Küsimuses mõtlete ilmselt Nõmme jäätmeveopiirkonna korraldatu jäätmeveo hankes pakkuja Radix Hoolduse OÜ kvalifitseerimata jätmise otsust. Kvalifitseerimise tingimuse kohaselt pidid pakkuja omandis olema riigihanke objektiks olevate tööde teostamiseks vajalikud tehniliselt korras jäätmeveokid või pakkujal pidi olema sõlmitud eelleping vastavate veokite kasutusõiguse omandamiseks alates 1. oktoobrist 2015. Kuna pakkuja tingimusele ei vastanud, siis jäeti ta kvalifitseerimata.

Kvalifitseeritud pakkujad vastasid kvalifitseerimise tingimustele.

13. *Mida kavatsete linnajuhina ette võtta, et hajutada tumedaid kahtlusepilvi, mis on kogunenud Tallinna prügimajanduse ning abilinnapea Arvo Sarapu kohale?*

Oleme koos abilinnapea Arvo Sarapuga vaadanud läbi hankemenetlustega seonduva ning leidsime, et hanked on läbi viidud õiguspäraselt. Väidetavaid abilinnapea seoseid Baltic Waste Management OÜ-ga saavad kinnitada või ümber lükata uurimisasutused.

14. Ühtlasi palun Teil selgitada Kesklinnas lähiajal ees seisva vedaja vahetusega seonduvat. Millal lõpetab piirkonna teenindamise Ragn-Sells, millal kuulutatakse välja uue vedaja leidmise hange?

Ragn-Sells AS on esitanud lepingu ülesülemise avalduse alates 25. maist 2017 ning riigihanget vedaja leidmiseks alates sellest kuupäevast on juba alustatud.

Lugupidamisega

Taavi Aas
Abilinnapea linnapea ülesannetes

Koopia: Tallinna Linnavolikogu Kantselei